

**KOMMUNEPLANENS AREALDEL
FOR SØR-AURDAL KOMMUNE
2010-2013**

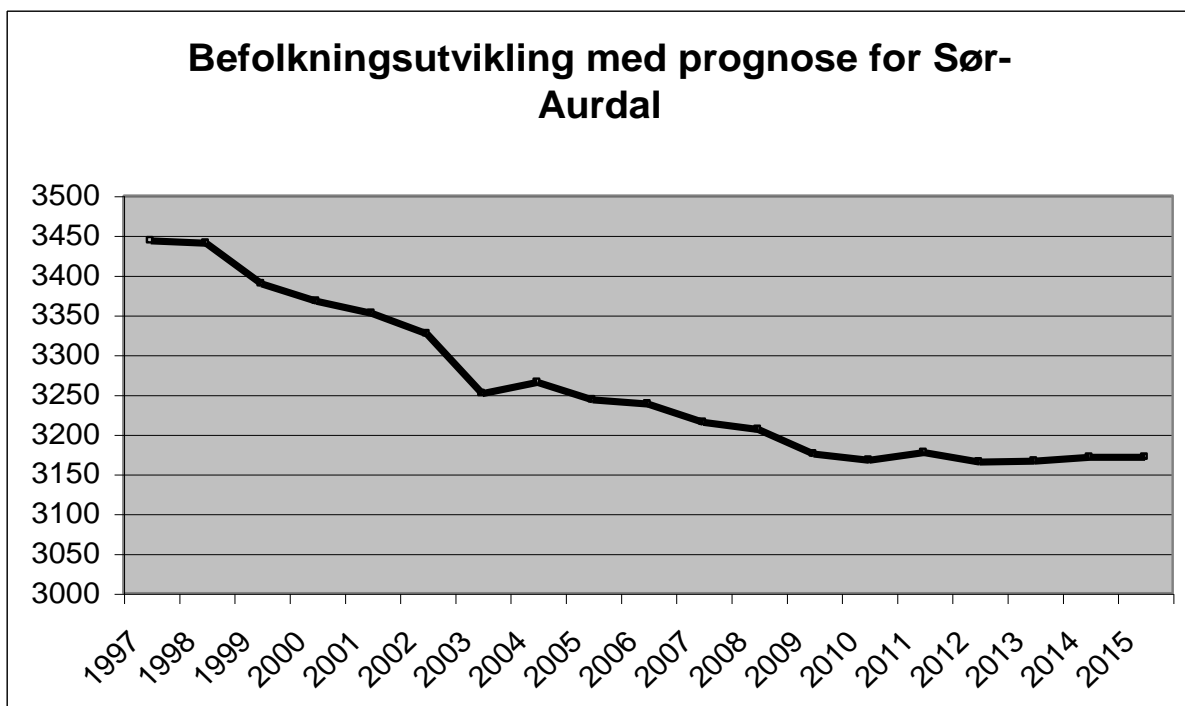
PLANBESKRIVELSE

Planbeskrivelse

Sør-Aurdal kommune legger med dette ut til 3.gangs offentlig ettersyn *forslag til Kommuneplanens arealdel for Sør-Aurdal 2010 – 2013*. I høringsperioden har alle innbyggere i kommunen, og eventuelle andre som har interesse av planen, anledning til å gi uttalelser til innholdet. I tredje runde med høring og offentlig ettersyn er det kun endringene i planforslaget planmyndigheten nå ønsker uttalelser til.

Dagens situasjon

Sør-Aurdal kommune er som mange distriktskommuner, preget av store arealer og naturressurser men med en spredt og minkende befolkning. På 1950-tallet var folketallet over 4.000, mens tallet pr 01.01.07 var 3.201. Aldersfordelingen er ugunstig i forhold til landsgjennomsnittet. En vesentlig forklaringsfaktor er den store utflyttingen i 1950- og 60-årene, som senere har medført at den naturlige folketilveksten (antall fødte – antall døde) har vært negativ. Siden 1970 har innflytting og utflytting vært nær i balanse. Framskrivninger av folketallet lages i flere varianter, med ulike forutsetninger. Gjennomgående viser tallene en fortsatt nedgang, men en stabilisering fra år 2010.

Som en følge av den spredte bosettingen, er det etter hvert bygd ut en omfattende infrastruktur i kommunen. Tjenestetilbudet til innbyggerne er stadig bygget ut og fornyet, og har i dag en gjennomgående god standard. Et desentralisert utbygging har vært målsettingen, og innenfor de rammer kommunen har å forholde seg til har en lykkes godt med dette.

Vegnettet er omfattende, med store utfordringer for vedlikehold av alle typer veger. Boligbyggingen er moderat, mens hyttebyggingen de siste årene har vært på et historisk toppnivå. Det er viktig at kommunen som planmyndighet har en bevisst holdning til forvaltningen av naturressursene når det er høy aktivitet rundt hyttebygging og bruk av over 3000 eksisterende hytter. Spørsmål rundt fritidsbebyggelse har tatt en stor del av oppmerksomheten i arbeidet med revisjon av arealdelen. Forrige arealdel, fra 1991, åpnet for store hyttefelt og mange tomter i enkelte områder. Det er i dag en stor reserve av tomter i nye hyttefelt. Dagens hyttebygging er svært energi- og ressurskrevende både på kort og lang sikt, og det er viktig at planmyndigheten sikrer en helhetlig og god areal- og ressursdisponering i Sør-Aurdal fremover.

Formål

Arealplan

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen som viser sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Planen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene.

Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det fremgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

Arealplaner på ulike nivåer

Kommuneplan er en overordnet og grovmasket plan for hele kommunen. Områderegulering (tidligere kalt kommunedelplaner, for eksempel Kommunedelplan for Fjellstølen), er også overordnet og gjelder for et tema eller en del av kommunen. Kommunestyret vedtar disse plantypene. Det er ikke anledning til å klage på kommuneplanvedtak.

På nivået under har vi detaljregulering, som tar for seg et mer avgrenset område og er mer detaljert. Kommunestyret vedtar alle reguleringsplaner. Det er anledning til å klage på vedtaket.

Medvirkning

Kommunen inviterer alltid til offentlig medvirkning i arealplanleggingen. Som regel skjer det ved annonser i avisene og på kommunens hjemmeside. Når det lages detaljreguleringer får berørte parter brev i posten. Invitasjon til medvirkning skjer alltid i to faser: Ved oppstart av arbeidet og når planforslag er på høring. Ved større planer inviteres det til åpne møter.

For de som vil medvirke i en planprosess, er det viktig å komme med uttalelse tidlig i prosessen.

Hovedmål for arealutviklingen i Sør-Aurdal kommune

- Sør-Aurdal skal være et godt sted å bo.
- Botilbudet skal være variert med tilgang til boligtomter i alle bygdesentra og ellers der det er fast bosetting.
- Sør-Aurdal kommune skal ta vare på viktige områder som har høy kvalitet som friluftsområde, natur- og kulturlandskap, områder med kulturminner og verneverdi, landbruksområder og vassdrag.
- Sør-Aurdal skal være et attraktivt sted for nyetablering av arbeidsplasser, og arealmessig skal det legges til rette for en god dekning av offentlige og private servicefunksjoner.
- Sør-Aurdal kommune skal ivareta gode hytteområder i kommunen. Utvikling av nye hytteområder skal bidra til å øke reiselivsaktiviteten i Sør-Aurdal, og den skal skje på en måte som bevarer landskapsmessig sårbare områder, og som ikke kommer i konflikt med naturverdier, biologisk mangfold, friluftsområder, kulturminner, kulturlandskap eller viktige landbruksområder.
- Sør-Aurdal skal opprettholde et levedyktig landbruk med produksjon av mat, trevirke og utmarksprodukter til beste for næringens utøvere og samfunnets behov. Planen skal også bidra til videreutvikling av nye næringer og utvidelser av brukenes ressursgrunnlag.

For nærmere omtale av langsiktige utfordringer, mål og strategier for Sør-Aurdalsamfunnet som helhet og for kommunen som organisasjon se *Kommuneplanens samfunnsdel for Sør-Aurdal 2008-2018, vedtatt av kommunestyret 19.06.2008*

Ønsket utvikling/ utbygging

Boligbebyggelse

Sør-Aurdal er en kommune med store arealer hvor befolkningen er fordelt på tettstedet Bagn og bygdene i kommunen. Det er i dag rikelig med kommunale boligtomter i alle bygdene i kommunen. På sikt må det tilrettelegges for flere boligtomter innenfor tettbebyggelsen i Bagn. Det er naturlig og ønskelig at det er mulig å bygge nye boliger også utenfor boligfeltene. Dette gir nærhet til familie og oppvekstmiljø, men kan også ha samfunnsøkonomiske ulemper eller medføre uheldige inngrep i jordbruks- eller kulturlandskap.

Planen legger til rette for tre nye områder avsatt til boligbebyggelse, med til sammen 26 tomter.

Fritidsbebyggelse

Utbygging av hytter har vært omfattende og det er nå flere hytter enn innbyggere i Sør-Aurdal. Det finnes også en betydelig tomtereserve i allerede regulerte områder (ca 700 tomter) og før disse tomtene er utbygd er det grunn til å dempe planleggingen av nye store områder.

Virkningene av den omfattende fritidsbebyggelsen på miljø, natur og samfunn må vurderes grundig fremover. I konsekvensutredningen av nye hytteområder er kriteriene at fremtidige områder skal ligge innenfor 200 m fra eksisterende kjøreveg, > 100 m fra vassdrag og >200 m fra seter. Ut i fra beliggenhet og omgivelser er hyttestørrelsen mer differensiert i forhold til det som har blitt godkjent de siste årene.

Av større fremtidige områder for fritidsbebyggelse legger planen til rette for 110 tomter på Bølesåsen og 20 tomter på Høgemyr. I tillegg er det avsatt noen små (fra 2 til 6 tomter) områder til fremtidig fritidsbebyggelse. Kommunedelplanene for Fjellstølen og Teinevassåsen videreføres, og vil bli nærmere vurdert i forhold til fortetting i en eventuell revisjon og områderegulering. Det samme gjelder de øvrige store reguleringsplanområdene for fritidsbebyggelse i planen fra 1991. Disse områdene er for en stor del ferdig planlagt i reguleringsplan. Unntaket er Bjødalen (deler av U5 i planen fra 1991), som foreslås tilbakeført til landbruks-, natur- og friluftsmål. Eldre tomtedelingsplaner er ikke lenger gjeldene, og rettsvirkningen av gamle disposisjonsplaner settes til side av vedtak om kommuneplan.

Kommunen ser gjerne at det inngås avtaler mellom grunneierlag og utbyggere av hytteområder om finansiering av fellesgoder. Innenfor rammen av plan- og bygningsloven vil kommunen ta hensyn til dette ved behandling av reguleringsplaner for fritidsbebyggelse.

Næringsbebyggelse

Næringsutviklingen i kommunen har stort sett skjedd spredt og tilfeldig. Kommunen har i liten grad klart å påvirke lokaliseringen. Begna industriområde, med store arealer og god byggegrunn, har ikke blitt den industrielle "motoren" som det var tiltenkt. I tillegg til Begnaområdet har i dag kommunen et lite næringsareal i Hedalen, mens en så godt som ikke har næringstomter å tilby i Bagn-området. Når det skal utarbeides en kommunal planstrategi (i 2011) må det vurderes hvilken rolle kommunen skal ha i næringsutviklingen - herunder vurdere om kommunen skal legge til rette arealer for næringsetablering. Hvis svaret er ja, blir neste tema å finne et egnet areal i Bagn eller nærmeste omegn, da det er her det fra tid til annen er etterspørsel etter areal. Mange småetableringer vil nok fortsatt skje i LNF-områdene som "mindre ervervsbebyggelse".

Veger

Med store avstander og spredt bosetting har Sør-Aurdal kommune behov for et omfattende vegnett. Omfattende hyttebygging forsterker dette behovet. Det offentlige vegnettet er generelt preget av manglende vedlikehold og forfall. Framtida bør derfor ideelt sett, legge opp til en utvikling der en i størst mulig grad tar sikte på å vedlikeholde det vegnettet vi har fremfor å sette i gang tiltak som krever nye vegbehov. Det nylig fremlagte forslaget til Nasjonal Transportplan (NTP) ser ut til å gi plass for en oppgradering av E16, og kommunen må være en aktiv part i denne planleggingen. RV243 og fylkesvegene i kommunen tilgodeses ikke med midler. I bakgrunnen "spøker" en ny inndeling av det offentlige vegnettet, der det er fare for at flere veger føres over til en fra før av hardt presset kommuneøkonomi. Uansett hva som skjer, så er det behov for at samfunnet bruker mer midler til veg - og det er fra staten disse midlene må komme. Selv om vegene i distriktet formelt er et lokalt ansvar, er det ikke til å komme forbi at flere veger også dekker behov ut over lokalsamfunnet, enten som gjennomgangsveger eller som adkomstveger til store hytteområder.

Småkraftverk

Sør-Aurdal kommune har hatt en positiv holdning til utbygging av småkraftverk. Eid kraftverk som ble tatt i bruk i 2000, er pr definisjon et småkraftverk, og senere er det tatt i bruk 3 mindre verk. Ca 15 prosjekter er på forskjellige stadier i planleggingen. 4 av disse er fritatt for konsesjonsbehandling, og kan behandles som kommunal byggesak. Noe mer konfliktfylte prosjekter krever konsesjonsbehandling, og det har i det siste vist seg å være vanskelig å komme gjennom dette "nåløyet" - til tross for signaler fra sentralt hold om økt satsing på fornybar energi. Flere vassdrag i kommunen er vernet mot kraftutbygging, og et

visst vern må aksepteres -selv om Stortinget har åpnet for en mindre utbygging i disse vassdragene. I første omgang er det behov for en avklaring på fylkesnivå om hvilke naturkvaliteter som finnes i de enkelte områder, og i hvilke områder det kan aksepteres en utbygging. Når en slik avklaring foreligger, kan kommuner og utbyggere bruke ressurser på den mer detaljerte planleggingen av tiltakene. I dag brukes det store ressurser på planleggingen, for til slutt å ende opp med at konsesjon nektes.

Råstoffutvinning

Kommunen ser det som viktig å avsette tilstrekkelig areal for massetak til vegbygging og andre utbyggingsformål. Av hensyn til miljøbelastningene ved transport bør disse lokaliseres nær brukstedet. Det stilles krav om detaljregulering. All råstoffutvinning må følges opp med planer om tilbakeføring etter endt uttak.

Planens virkninger

I hovedsak er planen en videreutvikling av areal- og ressursdisponeringen i gjeldene arealplan, vedtatt i 1991.

Valgt strategi for fremtidig utbyggingsmønster for fritidsbebyggelse legger opp til en videre utnyttning av eksisterende infrastruktur og service, særlig den som er bygd ut med grunnlag i kommuneplan fra 1991. Etter konsekvensutredning av hvert enkelt nye utbyggingsområde, samt en samlet vurdering av helheten i ny/ og endret arealbruk, vurderes planen til å ikke gi virkninger av vesentlig negativ betydning på miljø, natur og samfunn.

Når det gjelder den største utfordringen i Sør-Aurdal, fritidsbebyggelse, vil forslag til strategi for fremtidig utbyggingsmønster gi positive ringvirkninger for lokal verdiskaping og næringsliv. Planforslaget legger vekt på å bygge opp under etablert infrastruktur og service og samle fremtidige utbyggingsområder med høg standard. I Sør-Aurdal er det et betydelig landbruk, og ved å konsentrere fremtidig fritidsbebyggelse tar planen også vare på viktige ressurser for denne næringen fremover. I tillegg legges det vekt på gode og tilgjengelige natur og friluftsområder for innbyggere, hyttebefolkningen og andre besøkende.

Konsekvenser av helheten av endret arealbruk i planforlaget vurderes til å være overveiende positiv for de ulike interessene som skal tas vare på, jf forskrift om konsekvensutredninger. Negative virkninger av den omfattende utbyggingen av fritidsboliger er begrenset i størst mulig grad. Hensikten er å legge til rette for videre næringsutvikling og lokal verdiskaping rundt eksisterende og nye hytter, og samtidig sikre bærekraftig arealbruk og utvikling av jord- og skogsbruksnæringen i Sør-Aurdal.